

ROVARÁSZ HÍRADÓ

4

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Nagy Barnabás, Ronkay László, Rozner István

* * *

MAGYAR ROVARTANI TÁRSASÁG

Budapest 1088, Baross u. 13. Természettudományi Múzeum Allattára

MEGJELENIK 4 HAVONKENT

1990 JUNIUS

1910 MÁJUSABAN TÖRTÉNT

(A MAGYAR ENTOMOLÓGIAI TÁRSASÁG MEGALAKULÁSA)

A Magyar Nemzeti Múzeum épületében mintegy félszáz magyar entomológus jött össze az Előkészítő Bizottság felhívására, hogy megalakítsák a Magyar Entomológiai Társaságot. A Bizottság elnöke Horváth Géza volt, tagjai pedig Csiki Ernő, Kertész Kálmán és Mihók Ottó, Magyarország határain túl is jól ismert entomológusok voltak. Az alakuló gyűlés Horváth Gézát választotta a Társaság elnökévé. Megnyitó beszédét azzal az óhajtással fejezte be, hogy "ez a mai csemeteültetésünk jól sikerüljön és hogy az ültetendő csemete erőteljes fává növekedve, a magyar név dicsőségére és az entomológia hasznára" váljék.

Bár a magyar rovarászok társasági tömörülésére már egy-két évtizeddel korábban is történtek próbálkozások, azonban az első, hivatalos és akkor az egész Kárpát-medencére kiterjedő Társaság megalakulása 1910 május 4.-én történt meg. A 80 éves évforduló kapcsán tisztelettel és megbecsüléssel kell gondolnunk elődeinkre, akik Társaságunk alapjait lerakták.

Nagy Barnabás

MRT HIREK - TUDOSÍTÁSOK

MRT KIRANDULAS A FÓTI SOMLYORA. A kezdeti szemérgélő eső után ragyogó napsütés és kellemes idő jutalmazta Társaságunk tagjait, illetve hozzátartozóit, akik jun. 16.-án a Fáy prэшház-tól kezdve végig böngésztek a Fóti Somlyót, teljes hosszában. A résztvevők száma: 14, életkoruk 2 és 75 év között volt. Botanikai felvilágosítással Szollát György (TTM, Növény-tár) szolgált. Ha a fóti boglárkalepke nem is, de egyéb lepkék bőven repültek és a nem gyakori *Scythia cranium equinum* pajzstetű-faj is előkerült.
1990 június

Nagy B.

MRT ÜLÉS UTÁN UZSONNA HELYBEN. Régi hagyomány, hogy az MRT ülései után a tagság egy része elvonul, hogy valamely vendéglő fehér asztala mellett tovább folytassa - már kötetlenebb formában - a beszélgetést a rovarászat mesterfogásairól és a rovarászok viselt dolgairól ... Sokan még emlékeznek rá, hogy az 50-es években a Kárpátiát tüntettük ki megjelenésünkkel. Később, a társasági ülések kertészeti-egyetemi helyének megfelelően a Kosztolányi-téri Park-vendéglő lett a helyszín. A Nemzeti Múzeumba való "visszaköltözésünk" után a Múzeum-kávéház, majd a Ráday-utcai Vörös Postakocsi látszott legalkalmasabbnak. A vendéglői árak szemérmetlen felkuszásával (az áprilisi ülés után már csak hárman mentünk a Postakocsiba ...) változtatni kényszerültünk. Választmányi egyezség alapján a májusi előadóülés után a vezetőség, illetve néhány áldozatkész tagtársunk rögtön és helyben teremtett alkalmat. Némi (önköltségi áron közrebocsájtott) szendvicssel és szelíd itallal megteremtették a keretet a további gyümölcsöző eszmecserekhöz ... Rovarászokon nem lehet kifogni ...

Nagy B.

KONFERENCIÁK - ÉRTEKEZLETEK

TÁJVEDELMI CSOPORT KECSKEMETEN. 1989 március 19.-én a KEE Kertészeti Főiskolai Karán megalakult a KFK Tájvédelmi Csoport 21 hallgatóval, 2 patronáló tanárral és 2 védnökkel. A hallgatók valamennyien környezetvédelmi témájú szakdolgozatot választanak, elsősorban a rovarkártevők elleni biológiai védekezés témaköréből.
1990 január

Járfás József

BALATONI SZUNYOGIRTÁS. Sáringer Gyula, a Pannon Agrártudományi Egyetem (Keszthely) tudományos tanácsadója, 1990 márc. 29.-én a Magyar Parazitológiai Társaság, az Országos Közegészségügyi Intézet és a Budapest Fővárosi Közegészségügyi Járványügyi Allomás által rendezett "A csípőszunyogirtás aktuális kérdései" című nemzetközi előadóülésen előadást tartott (Ponyi J. - Sáringer Gy. - Tóth S.: A balatoni helikopteres csípőszunyogirtás tapasztalatai.)
1990 április

Sáringer Gyula

ÖKOLOGIAI SZIMPOZIUM SIENABAN. 1989 szept. végén volt Olaszországban az 5. Európai Ökológiai Szimposium. Egyidejűleg ülést tartott az Európai Ökológiai Szövetség megalakítását előkészítő bizottság is. Majd 1990 márc. végén Angliában (Sheffield) ténylegesen meg is alakult az Európai Ökológiai Szövetség (European Ecological Federation), amelyen magyar részről Gallé László (JATE, Szeged) vett részt.

1990 április

Kiss József

SVÉD-MAGYAR NÖVÉNYVEDELMI SZEMINÁRIUM 1990 márc. 19-20.-án volt az MTA Növényvédelmi Kutatóintézetében. Ennek során J. Weibull és I. Aachman ismertették a svéd kutatások eredményeit a kártevők elleni rezisztencia nemesítéséről. A hazai rovar-tani kutatások néhány eredményéről Jermy T., Sáringer Gy. és Szentesi A. számolt be.

1990 április

Kozár Ferenc

ALPOKALJA KUTATÓK 3. KONFERENCIAJA. 1989 dec. 1-3 között rendezték meg Velemben, amely felölelte a természettudományok számos ágát. Sor került természetvédelmi kérdések megbeszélésére is, esetenként éles vitákkal fűszerezve. A jó hangulatú rendezvényen számos hívatásos és amatőr kutató vett részt. Az "Alpokalja Természeti Képe" kutatási program létrehozója,

Horváth Ernő 1989-ben ment nyugdíjba és ez az összejevetel alkalmat szolgáltatott a kiváló paleobotanikus barátainak egy kis kötetlen búcsúztatóra is.

A szakmai előadások után útibeszámolóik hangzottak el Törökország, Tanzánia, Uzbecisztán és a Kaukázus tájairól, majd lehetőség nyílt egy kis kirándulásra is a Kőszegi-hegységben. A konferencián elhangzott előadások a Praenorica 3. számában fognak megjelenni. Az entomológiai tárgyú előadások szerzői: Abrahám L., Dietzel Gy., Fazekas I., Gyurácz J., Horvatovich S., Rozner I., Tóth S., Uherkovich Á. és Nógrádi S. voltak.

1990 április

Rozner István

A MAGYAR HYMENOPTEROLOGUSOK 3. TALALKOZÓJÁT 1990 márc. 23.-án tartottuk meg a TTM Hymenoptera gyűjteményében. A kerekasztal megbeszélésen a következő kollegák jelentek meg: Benedek Pál, Erdélyi Csaba, Kovács Tibor, Móczár László, Nagz Barnabás, Papp Jenő, Seprős Imre, Thuróczy Csaba, Varga Ferenc, Várkonyi Gergely, Vigh Károly és Zombori Lajos. Az üdvözlő és bevezető szavak után a Magyarország Allatvilága Hymenoptera részére terelődött a szó. Bizakodva állapíthattuk meg, hogy a 3 kötetes Hymenoptera rész 1. és 3. kötete a következő 6-8 év alatt teljessé válhatik. A 2. kötet ellenben még sok tennivalót igényel, t.i. ez a parazita hymenopterás kötet, aminek eddig legfeljebb egynegyed része jelent meg (6 fémfűrkész, 3 valódi fűrkész és egyetlen gyilkosfűrkész fűzet). Még legalább négyszer ennyi fűzet megírása vár ránk. Benedek P. és Seprős I. egyaránt a gyakorlati rovaratan oldaláról hangsúlyozta, hogy a kemikáliák túlzott használatát parancsolóan mérsékelni kell és fokozatosan nagyobb szerephez kell juttatni a biológiai védekezést. Ebben az összefüggésben a parazita hymenopterek egyre kiemelkedőbb szerepet fognak játszani, de ehhez mindenképp ismernünk kell az ország parazita hymenoptera faunáját. Móczár L. pedig elsősorban a fiatal hymenopterológusokat buzdította arra, hogy munkásságuk tengelyébe a fauna-fűzetek írását állítsák.

1990 május

Papp Jenő

MAGYAR POLOSKÁSZOK TALALKOZÓJA. A Magyar Rovarászati Napok alkalmával első ízben találkoztak a hazai poloska-kutatók a TTM Allattárának Poloska Gyűjteményében. A 10 kutató (Bakonyi Gábor, Földessy Mariann, Gávris Éva, Halászfy Éva, Hufnágel Levente, Kondorosy Előd, Moldoványi László, Rácz Vera, Soós Árpád, Vásárhelyi Tamás) a személyes ismerkedés örömein túl, beszélgettek a csoport hazai kutatásának kérdéseiről (gyűjtemények, faunafűzetek, egyes kutatási témák, stb.). Elhangzott, hogy hamarosan megkezdődik a palearktikus poloskákatalógus írása és hogy 1991-ben európai poloskász találkozó lesz Gödöllőn: Heteuroptera 1991 néven. Néhány poloskafajt védelettségre javasoltunk.

1990 május

Vásárhelyi Tamás

IFJU ROVARÁSZOK. Ugyancsak a Magyar Rovarászati Napokon rendezett rovarbörzén gyűlt össze tizegynehány ifjú, akik az Alapszabály értelmében még nem lehetnek tagjai a Társaságnak, de akiket érdekelnek a rovarok; netán már gyűjtenek is. Itt megismerkedhettek "vérbeli" rovarászokkal és a kiállított anyagaikkal. Megállapodtunk, hogy a kapcsolatot levelezés útján is tartani fogjuk. Ennek további módja egy "Prücsök" című időszakos tájékoztató (a Rovarász Híradó melléklete) leend.

1990 május

Vásárhelyi Tamás

OILB KÖZGYŰLÉS UNGVÁRON. Seprős Imre és alulírott résztvettek Ungváron (SzU) a Nemzetközi Biológiai Védekezési Szervezet (OILB) közgyűlésén, ahol Kozár Ferencet az elnökség, Seprős Imrét a tanács tagjává választották. Tóth Miklós pedig a Szелеktív-vevédekezési Allandó Bizottság elnöki tisztére kapott megbízást. Láthattuk és tapasztalhattuk, hogy milyen intenzíven terjed a Kárpátalján a biológiai növényvédelem és mennyire erősödik a vegyszerek elleni pszichózis. Közben távolról láthattuk a Munkács mellett épülő "makaróni gyárat" is, ami inkább radar-állomásnak tűnik ... (időközben építését leállították).

1990 május

Kozár Ferenc

TRIPSZ SZIMPOZIUM. A 3. Nemzetközi Thysanopterológiai Szimpóziumot Lengyelországban (Kazimierz Dolny) rendezték meg, június 11-16 között, 25 résztvevővel. Az előadások közül 3 taxonómiai, 5 ökológiai és 6 növényvédelmi tárgyú volt. Külön kitértek az Európába néhány éve behurcolt nyugati virágtripisz terjedésére és életmódjára is. A poznanai Növényvédelmi

Kutató Intézet munkatársai bemutattak egy filmet is a nyugati virágtripszben élő fonálféreg-ről. A szimpóziumon jó áttekintést kaphattunk a folyamatban lévő thysanopterológiai vizsgálatokról és azok eredményeiről. A legközelebbi találkozó 3 év múlva lesz Belgrádban.
1990 június Jenser Gábor

ECE-SIEEC - 1991 - GÖDÖLLŐ. A 4. Európai Entomológus Kongresszust (ECE) és a 13. Középeurópai Entomofaunisztikai Szimpóziumot (SIEEC) közösen tartják Gödöllőn (Agráregyetem), 1991 szept 1-6 között. Fő téma: a rovarok és környezetük. Az angol (ECE), illetve német (SIEEC) nyelvű konferenciák szervezőbizottságának székhelye a TTM Állattára, elnöke Jenser Gábor, titkára Vásárhelyi Tamás.
1990 június Nagy Barnabás

TOVABBI ROVARTANI TÁRGYU KONFERENCIÁK 1990-BEN:

Lepke-fesztivál, júl.7-8. (Anglia)
Gyömolcsósök integrális védelme, júl.31-aug.5. (Magyarország)
Francianyelvű entomológusok 3. konferenciája, júl.9-14. (Belgium)
Karib-térségi entomológusok 2. konferenciája, aug.5-9. (Mexikó)
Társas rovarok és a környezet, aug.5-11. (India)
"Insect chemical ecology", aug.12-18. (Csehszlovákia)
Auchenorrhyncha és levélbolha konf., aug.13-17. (USA)
2. dipterológiai konf., aug.27-szept.1. (Csehszlovákia)
Parazita Hymenoptera taxonómiai tanf., szept.2-9. (Anglia)
Aphidophaga ökológiai konf., szept.3-7. (Magyarország)
Lepidopterológusok 7. európai konf., szept.3-8. (Ausztria)
Coccidológusok 7. szimpóziuma, szept.4-9. (Lengyelország)
Kukoricamoly konf. (IWGO), szept.4-8. (USA)
Rovar - vektor - vírus konf., dec. 12-14. (Anglia)

TANULMÁNYUTAK

NAGY Z. LÁSZLÓ tagtársunk (az MTI munkatársa) 2 évre Japánba utazott, ahol felesége (Fónagy Adrienn) ösztöndíjasként dolgozik egy tokiói biokémiai intézetben, rovarélettani témában.

SZENTESI ÁRPÁD (NKI) választmányi tagunk 1990 márc. 31.-én Manhattanba (USA) utazott, ahol a Kansas State University rovarviselkedéstan laboratóriumának vezetését vállalta el. Főként a hesszeni légy biológiájával fog foglalkozni.
1990 április Nagy B.

NÖVÉNY ÉS TERMÉSZETVEDELMI TÁBOR. 1989 júl. 24-28 között 3. alkalommal rendeztük meg az Integrált Növény és Természetvédelmi Táborát Icsákon, a Sárfehér Mg.TSz-ben. A hallgatók madár és denevérodúk kihelyezésével, rovarfertőzések felmérésével foglalkoztak. A résztvevők a hazai felsőoktatásból és a nyugatnémet zöldek közül verbuválódtak.
1990 január Járfás József

GYŰJTŐUTAK - EXPEDÍCIÓK

ALGERIAI GYŰJTŐUT. 1990 IV.15-V.13 között került sor második algériai gyűjtőútunkra, amely Algir környékén kb. 300 km-es körzetben folyt, főként az Atlasz hegység Blidai-Atlasz nevű részén, tengerszinttől 1700 m magasságig. További két gyűjtőútra nyílt lehetőség a kabíliai hegyekben és 3 gyűjtőútra a Parti-Atlasz és a Szaharai-Atlasz közötti fennsík sivatagos részeire. Készen 4000 km volt a bejárt út hossza. Az esős időjárás elsősorban a fűhálózat korlátozta. Ennek ellenére bogaraktól kb. 8000 db-ot sikerült begyűjteni, főként a Tenebrionidae, Chrysomelidae és Scarabaeidae családokból. További kb. 3000 példány gyűlt össze egyéb rendekből (Hymenoptera, Orthoptera, Thysanoptera, stb.). Egyéb izeltlábúak közül a vastagfarkú skorpió néhány példányát is sikerült begyűjteni.
1990 május Rozner István - Rozner Istvánné

ROVARGYUJTÓ KIRANDULAST tervez a Herman Ottó Biológiai Kör a bakonyi Kék-hegyre, 1990 júli.13-15 között. Sátorozás a terepen, lámpázás, stb...

A RODOPE HEGYSÉGET célozták meg egy lepkészeti gyűjtőúttal Balásházy László és Végh László tagtársaink 1990 jún.9-18 között. A végrehajtásról eddig nem kaptunk híradást.

1990 június

Rozner István

A TELEKI EXPEDICIO COLEOPTERA ANYAGANAK felpreparálása befejeződött, most a cédulázás van soron, amelyet Miyagawa Kyoko végez. Gondos szelekció után kb. 4600 bogárpéldány került a TTM Allattár gyűjteményébe, az anyag egy további része becsomagolva cserére vár. A gyűjtőhelyeket illetően a legnagyobb mennyiség a kenyai Tsawo Nemzeti Parkból származik. A bogárcsaládok között a Scarabaeidae vezet példányszámban, a gyűjtőmódszereket illetően pedig a lámpázott anyag. A Vojnits András gyűjtötte anyag feldolgozása a jövő feladata, természetesen külföldi specialisták részvételével is.

1990 április

Merkli Ottó

F O R U M

HANY ROVARGYUJTEMENY VAN AZ ORSZAGBAN. Milyen rovarokkal foglalkoznak Társaságunk tagjai. Mit rejtegetnek a magángyűjtemények. Ki tud e kérdésekre válaszolni.

Nagy részt csak sejtjük, legfeljebb a közeli ismerősök, barátok, kollegák tudják, hogy mit is rejt a másik rovarász féltve őrzött gyűjteménye. Pedig a magángyűjtemények közel annyi érdekességet tartalmaznak, mint a hivatalos múzeumi gyűjtemények. Országos és regionális programok szerveződnek különböző területek kutatására. Ha akadozva is, de jó 30 éve jelennek meg a Fauna Hungariae füzetek. Vajon a nemzeti park és egyéb programok rovarcsoportjainak feldolgozásánál, vagy a faunafüzetek megírásánál az érdekelt szerzők hány amatőr gyűjteményét nézték át készülő munkájukhoz. Saját tapasztalatomból kiindulva mondhatom, hogy csak nagyon kevesen.

De az amatőrök sincsenek másképpen. Gyűjtünk tücsköt-bogarat és persze lepkéket Magyarországon, Európában és a szerencsésebbek a tengerentúlon is. Nagy részük a múzeumbogarak tápláléka lesz, pedig bizonyára akadnának más gyűjtők, akik szívesen elcserélnék (belföldön is!) ezeket a példányokat más, az ő gyűjteményükben porosodó példányokra. Ezért fogalmazódott meg bennem az a gondolat, hogy indítsunk egy sorozatot, amely tájékoztatást ad egyes magángyűjteményekről és arról, hogy ki és mit gyűjt. Hol gyűjtötte a gyűjteményét képező rovarokat, milyen érdekességeket rejtenek dobozaiban. Milyen többletpéldányokkal rendelkezik és milyen irányban kívánja fejleszteni gyűjteményét.

Várjuk az amatőr rovarászok cikkeiket, ismertetőit, amelyeknek helyt biztosítunk a Hiradó következő számaiban. Szeretném, ha entomológusaink átérznék az ilyen közlések jelentőségét, hiszen ezek nagymértékben elősegítenék a rovarászati kutatásokat és egyúttal lehetőséget teremtenének gyűjteményeik fejlesztésére és módot adnának baráti cserekapcsolatok továbbfejlesztésére is.

1990 május

Rozner István

ENTOMOLOGIA PECSETT - II. BOGARGYUJTEMENY A PECSI JANUS PANNONIUS MUZEUMBAN. A gyűjtemény jelenleg kb. 85.000 példányból áll, ennek zöme hazai gyűjtésű, 5000 pedig külföldről származik (Algéria, Törökország, Balkán). A gyűjtemény nagyfokú gyarapodása 1976-ban indult meg, amikor személyemben koleopterológus került az intézményhez. Ezt megelőzően a bogárgyűjtemény Gebhardt Antal gyűjtéséből származott. Az ő kb. 15000 példányból álló gyűjteménye túlnyomóan a Mecsek-hegységből való. Az 1976 óta gyűjtött bogáryanag túlnyomó többsége egyéb dunántúli, elsősorban természetvédelmi területekről (Barosi borókás, Zselici TVK, Drávasík) származik. A gyűjtemény kb. 40 %-a determinált, de ez különböző mértékben osszik meg az egyes családok között: pl. a futóbogarak 95 %-a, a lemezescsapúak, cincérek, ormányosok, csikbogarak 85 %-a van meghatározva, a holyvák határozását most végzi Adám László, a nehezebben határozható családokból (pl. Pselaphidae, Scydmenidae, Cisidae, stb.) alig van határozott példány. Véleményem szerint a gyűjtemény országos jelentőségű, mert olyan területekről is tartalmaz anyagot, amelyeken eddig alig, vagy egyáltalán nem folyt gyűjtés. Ezt bizonyítja az is, hogy az országosan elég jól kikutatottnak számító futóbogarak közül 14 faj (3 %) a gyűjtésük

idején hazánk faunájára újnak számított. Hazánk faunájára más bogárcsaládokból is kerültek élő faunisztikai érdekességek, de ezek feldolgozottsága kisebb mértékű.

A kis populációjú, asz ritkának tartott fajokból különösen két, egymáshoz közel eső terület tűnik gazdagnak: a savanyú homoktalajú Barcsi Borókás TVK és a Drávasík, elsősorban Kétujfalu környéke. Az utóbbi terület Sár József tagtársunk tevékenysége révén vált ismertté. A "Wärts könyv" (1989) által kipusztultnak ismertetett négyfajpú karmosbogár (*Macronychus quadrituberculatus* Fh. Müller 1806) is előkerült a Drávasíkról.

1990 április

Horvátovich Sándor

K Ü L F Ö L D I V E N D É G E K

KIS BELA, a korábban (kolozsvári) Bolyai, majd Babes-Bolyai tud. egyetem - mostmár nyugalmazott - professzora egy hónapot töltött Magyarországon, a TTM Allattárában a Lygaeidae posztkák tanulmányozásával. A márciusi MRT ülés időbeli eltolódása miatt bejelentett előadását már személyesen nem tarthatta meg, viszont előadást tartott "Előhelyi és állatföldrajzi érdekességek a romániai Orthoptera-fauna köréből" címmel, a Növényvédelmi Kutatóintézetben, márc. 21.-én, számos romániai, főleg erdélyi tájról készített diakép vetítésével.

1990 március

Nagy Barnabás

E. EASTOP - SZOLNOKON. Félévig hazánkban tartózkodik az MTA vendégeként V. Eastop a neves angliai levéltetvesz. Basky Zsuzsával (Növényvédő Allomás) közösen végeznek levéltetű-rajzai vizsgálatokat.

1990 május

Kozár Ferenc

MARK BROWN (USA) az MTA vendégeként egy hónapig dolgozott a Növényvédelmi Kutatóintézetben. Az USDA Kearneysville-i kertészeti állomásának entomológus munkatársa az almásokban előforduló rovarok közösségeit kutatja. Előadásokat tartott a NKI-ben és a debreceni Agrártud. Egyetemen is. Résztvett Társaságunk ülésén is.

1990 május

Kozár Ferenc

K R O N I K A

MANNINGER GUSZTAV ADOLF 80 éve született, 1910 május 6.-án. Kosuth-díjas egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok doktora volt, 1982-ben halt meg. Főként a szántóföldi növénykárosító rovarok életmódját, az ellenük való prognózis és védekezés lehetőségeit kutatta. Gödöllői agráregyetemi tanszékének elhagyására kényszerítették az 56-os felkelés likvidálása után, s a továbbiakban a Növényvédelmi Kutatóintézetben működött tudományos kutatóként. Társaságunk tagja volt, üléseinken számos előadással szerepelt.

ERDOS JOZSEF róm.kat.lelkész, a Kalocsai Erseki Tanítóképző Intézet tanára, majd igazgatója, később tópai plébános 90 éve született (1900 márc.9.). Kiváló parasitológiai munkássága világhírűvé tette. A Fauna Hungariae sorozatban 1955-től számos kötete jelent meg a fémfűrkészekről (Chalcidoidea). Leirt 49 új génuszt, 7 új szubgénuszt és 351 új fajt. A hazai fémfűrkész-fauna ismeretét 510 faj kimutatásával gazdagította. Értékes gyűjteménye a TTM Allattárába került. Társaságunk tagjaként üléseinken többször adott elő.

1990 május

Bognár Sándor - Nagy Barnabás

LOTHAR DIECKMANN MEGHALT. Életének 70. évében, 1990 febr.9.-én hirtelen elhunyt L. Dieckmann, a neves német koleopterológus. Nyugdíjba vonulásáig az Institut für Pflanzenschutzforschung (Eberswalde, NDK) munkatársa volt. Munkássága az európai ormányosbogár (Curculionidae) faunára terjedt ki. Összefoglaló dolgozatai valamennyi európai országban az ormányosbogár-taxonómia alapvetésének számítottak. Évtizedeken keresztül szoros munkakapcsolatban állott a TTM Allattár Bogárgyűjteményével. Halálával a rovarászat olyan egyéniséget veszített, aki a legnagyobb európai bogárcsalád kutatói között nehezen lesz pótolható.

1990 április

Merkli Ottó - Podlussány Attila

ROVARTANI ELOADASOK AZ ALLATTANI SZAKOSZTALYBAN. Vásárhelyi Tamásnak, az Allattani Szakosz-

tály titkárának beszámolója szerint a most zárult 5-éves periódus alatt a Szakosztályban elhangzott 174 előadás közül 23 (13,2 %) volt rovarantani tárgyú. Ezért a hónap első ezredjében fél 3-kor kezdődő előadókülések Társaságunk tagjait is érdekelhetik.

Nagy B.

ÚJ AKADEMIKUSOK. Az MTA 1990 májusában tartott közgyűlésén akadémiai levelezőtagokká választotta Sáringer Gyulát, az MRT korábbi elnökét, valamint Papp Lászlót, az MRT korábbi titkárát.

AZ ELSŐ NEMZETKÖZI ENTOMOLÓGIAI KONGRESSZUS 80 éve volt, 1910 aug.1-6. között, Brüsszelben. Ezen néhány magyar résztvevő mellett az entomológia régi nagyjainak nevét is megtaláljuk, mint pl. Sjödstedt, Wacheman, Handlirsch ...

ROVARHAZ A FRANKFURTI ALLATKERTBEN már 80 évvel ezelőtt is működött.

Nagy B.

BEZSILLA LÁSZLÓ, a "lepkekirály"-ként is ismert, évekkel korábban elhunyt tagtársunk gyermekeinek nem túl rózsás sorsáról jelent meg interjú-cikk (Magyar Nemzet, 1990 márc. 24.)

Nagy B.

A SZ O M S Z E D S A G B Ó L

A CSEHSZLOVÁK ENTOMOLÓGIAI TÁRSASÁG TEVEKENYSÉGERŐL. Prágában, 1965-től folyamatosan jelenik meg a "Zprávy Československej spoločnosti entomologickej" (A Csehszlovák Entomológiai Társaság Közleményei). Ebben megtalálhatók(1979-től) a Csehszlovákia területén született vagy működött entomológusok biográfiái is.

A Szlovák Tudományos Akadémia mellett működő Szlovák Entomológiai Társulat jelenteti meg a "Prace Slovenskej entomologickej spoločnosti" (A Szlovák Entomológiai Társulat Munkái) c. kiadványt, amelyben a társulat tudományos rendezvényeinek anyagát tesszik közzé. Ezenkívül 1989-től évente négy ízben jelenik meg a "Správy Slovenskej Entomologickej Spoločnosti" (A Szlovák Entomológiai Társulat Közleményei).

Csehszlovákiában évente tartanak "entomológiai napokat", amelyeket váltakozva a cseh, morva, vagy a szlovák helyi szervezetek rendeznek. Így pl. 1990-ben a középszlovákiai szervezet máj.30-jún.3 között rendezte az ottani entomológiai napokat.

1990 június

Helena Bírova (Bratislava - Pozsony)

ROVARASZ HIREK SVÁJCEBŐL (1.) Több mint 15 éve dolgozom a svájci Luzernben, az Északi-Mézőkő-álpok lábánál, mint az ottani "Natur-Museum" tudományos főmunkatársa és rovarantani osztályának vezetője. Bár fő kutatási területemnek az úgynevezett nagylepkek (Macrolepidoptera) faunisztikai, taxonómiai, állatföldrajzi, rendszertani, biológiai, szokástani, stb. problémái nevezhetők, foglalkozom egyéb rovarok gyűjtésével és azok specialistákkal történő feldolgozásával is. Ezen kívül 15 éve elnöke vagyok a Luzerni Entomológiai Társaságnak (Entomologische Gesellschaft Luzern) és 11 éve főszerkesztője a Luzerni Rovartani Közleményeknek (Entomologische Berichte Luzern). Ennek ellenére még ma is távol áll tőlem, hogy a svájci rovarászati életet alaposan ismerjem. Svájc ugyanis kis területe ellenére erősen decentralizált ország, úgynevezett kantonok államszövetsége, egy sor kb. egyenrangú, közepes nagyságú városkával, egyetemmel, természettudományi múzeummal és más hasonló intézménnyel, melyekben többé-kevésbé önálló munka folyik rovarantani téren is. Ezzel a svájci rovarászok társasági életéről adok áttekintést az 1987-es adatok alapján.

1) Svájci Rovartani Társaság (Sweizerische Entomologische Gesellschaft), a rovarászok társasági életének viszonylag laza központi szervezete, 376 taggal. Tulnyomóan hivatásos rovarászok; a svájci amatőröknek csak kis töredéke tartozik közéjük. Évente csak két hivatalos rendezvény van; tudományos előadás-sorozat a Svájci Rovartani Társaság, valamint a Svájci Természettudományi Társulat (Sweizer Naturforschende Gesellschaft, újabban Schweizerische Akademie der Naturwissenschaft) évi közgyűléseinek keretén belül. Folyóirata: Mitteilungen der Schweizerischen Entomologischen Gesellschaft, évente kb. 400 oldallal, számos tudományos

cikkkel az entomológia valamennyi ágából (alkalmazott is), Európán kívüli területekről is, német, angol, vagy francia nyelven.

1990 május Rézbányai László(=Ladislaus Reser), Natur-Museum, Luzern, Svájc

S Z A K I R O D A L M I F I G Y E L Ő

ISMA - 1967 ANYAGA NYOMTATÁSEBAN. A kukoricásban élő ízeltlábúakról 1987 augusztusában, Gödöllőn rendezett szimposium (ISMA) előadásai végre nyomtatásban is megjelentek. Az Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica 24. kötetként (1-2 füzet) megjelent szimposium-anyag 44 - közöttük 3 magyarországi - tanulmányt tartalmaz, valamennyit angol nyelven.
1990 május Szentkirályi F. - Nagy B.

A MAGYARORSZAGI BIOLOGIAI NÖVENYVEDELEM történeti áttekintése jelent meg (oroszul) Kozár F., Buday Cs., Simon E. és Ilovay Z. tollából (Inform. Bull. VPSZ MOEB, 26:7-17. Leningrád, 1989)
1990 május Nagy B.

LENGYEL ROVARTANI TARSASAG (Polskie Towarzystwo Entomologiczne) folyóirata a: Polskie Pismo Entomologiczne, amely két részre tagolódik. Az általános rész szerkesztője L. Borowiec (Wrocław), az alkalmazott entomológiai részé J. Koteja (Krakow). A Társaság könyvtára Wrocławban van.
1990 február Cs. Kania (Wrocław)

NÖVENYVEDELEM 1990. áprilisi számában 5, ízeltlábúakkal foglalkozó cikk is található (Oulema, Ceutorrhynchus, Tetranychidae, Sminthurodes, Ostrinia)

FOLIA ENTOMOLOGICA HUNGARICA 1989-ben megjelent 50. kötete 21 idegennyelvű cikket, 13 magyar nyelvű közleményt és a Társasági Elet című rovatot tartalmazza, 199 oldalon.
1990 június Nagy B.

AMERIKAI HUSLEGY - AFRIKABAN. Amint erről a IAEA "Insect and Pest Control Newsletter" (No. 44.) beszámol, az amerikai húslégy (Cochliomyia hominivorax) megjelent Észak-Afrikában (Libia), nyilván véletlen behurcolás következtében. E rovar arról is nevezetes, hogy ellene alkalmazták először eredményesen a steril-hímes védekezést, mégpedig Észak-Amerikában. E húslégy beláthatatlan vészedelemmel fenyegeti Afrika háziállatait és vadjait, ha a 75 millió dolláros védekezési program sikertelen lesz. A FAO és az UNDP segíti a most kibontakozó akciót. Tulajdonképpen az egész mediterrán és közelkeleti területek is ki lehetnek téve a húslégyes fertőzésnek.
1990 április Nagy B.

S Z E R K E S Z T Ő S E G I K Ö Z L E M É N Y

TUD-E ÖN OLYAN ROVARÁSZ HIRT, amely nem szerepel ebben a Rovarász Hiradóban? Ha igen -akkor küldje be szerkesztőségünkhöz !

V E G Y E S H Í R E K

BOMBYX MORI PETEK ELADOK. Magasvári Péter, Budapest, 1141 Zoborhegy u. 34/a.
Tel: 164-39-83

AJANLATOK. HIRDETESEK (rovarbörze-hírek) korlátozott terjedelemben közreadhatók e helyen.
* * *